

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółka Akcyjna w Ł. domagała się zapłaty przez pozwanego Wojewódzkiego Szpitala (...) w S. kwoty 30.683,07 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami postępowania. Na żadaną pozew kwotę składała się kwota tytułem należności głównej w łącznej wysokości 28.643,89 zł oraz łączna kwota w wysokości 2.039,18 zł tytułem należnych odsetek ustawowych wyliczonych na dzień 06 maja 2014 roku. Jako podstawę faktyczną żądania powód wskazał roszczenia wynikające z umowy o współpracy w zakresie zarządzania płynnością z dnia 29 czerwca 2012 roku zawartą przez powódkę ze spółką (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w S..

W sprzeciwie od wydanego w sprawie nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania.

W dniu 31 grudnia 2014 roku (data wpływu) do Sądu Rejonowego, powód - ograniczył swoje żądanie co do wysokości dochodzonego pozew roszczenia - domagając się zasądzenia na swoją rzecz od pozwanego kwoty 2.039,18 zł wraz z ustawowymi odsetkami wskazując, iż w pozostałym zakresie cofa pozew bez zrzeczenia się roszczenia. Jako uzasadnienie ograniczenia żądania pozwu wskazał spełnienie świadczenia przez pozwanego na rachunek dostawcy, co powód potraktował jako spełnienie świadczenia na rachunek podmiotu uprawnionego do przyjęcia świadczenia.

Wyrokiem z dnia 8 stycznia 2015 roku Sąd Rejonowy w Skierniewicach oddalił powództwo i obciążył powoda kosztami postępowania. W uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 29 czerwca 2012 roku, spółka (...) S.A. z siedzibą w S. (Dostawca) zawarła z powodem spółką (...) S.A. z siedzibą w Ł. umowę o współpracy w zakresie zarządzania płynnością. Na mocy tej umowy, Dostawca - Spółka (...) S.A. z w S. oświadczyła, że zobowiązała się dostarczać do zakładów, określonych w załączniku numer 1 do umowy, w tym również do Wojewódzkiego Szpitala (...) w S., dostawy lub usługi, za które będzie wystawiał faktury VAT, a Zakład zobowiązał się płacić za dostawy lub usługi w terminie wskazanym na wystawionej fakturze (§ 1 ust. 1 umowy). Spółka (...) S.A. poręczyła zarówno istniejące i niewymagalne zobowiązania, jak również przyszłe zobowiązania Zakładów określonych w załączniku numer 1 umowy (§ 1 ust. 3 umowy). Strony wskazanej umowy postanowiły, iż poręczenie obejmuje wyłącznie zobowiązania z należności głównych wraz z odsetkami z Zakładów, powstałe z tytułu dostaw i usług, określonych w punkcie 1 paragrafu 1 umowy do kwoty 22.495.000,00 zł, chyba że strony umowy postanowią inaczej. Dostawca - Spółka (...) S.A. zobowiązała się poinformować Zakład listem poleconym o udzielonym przez nią poręczeniu, w terminie 10 dni od daty wystawienia pierwszej faktury. (§ 1 ust. 5 umowy o współpracy w zakresie zarządzania płynnością), a nadto zobowiązała się przekazać Spółce (...) S.A. zestawienie wszystkich faktur wystawionych w danym miesiącu kalendarzowym, w wykonaniu umowy określonej w punkcie 1 paragrafie 1, na koniec miesiąca, w którym je wystawiono, nie później niż do 10-tego dnia następnego miesiąca. Jednocześnie Dostawca - spółka (...) S.A. z siedzibą w S. oświadczyła, iż terminem wymagalności zobowiązań zakładu jest termin wskazany na fakturze VAT, uwidoczniiony w zestawieniu. Nadto Dostawca zobowiązany został przekazać Spółce w dniu zawarcia umowy informacje o szczególnych zasadach określania terminu wymagalności zobowiązań zakładu oraz dokonywać weryfikacji tych terminów przed wysłaniem zestawienia pod rygorem prawa spółki (...) S.A. z siedzibą w Ł. do powstrzymania się z realizacją jej zobowiązań wynikających z umowy. (§ 1 ust. 6 umowy) Strony zastrzegły, iż dostawca - Spółka (...) S.A. z siedzibą w S. zapewnia, że wszystkie wskazane wierzytelności są bezsporne, nieprzedawnione oraz że nie zostały w żaden sposób zmodyfikowane przez jakąkolwiek czynność prawną, ani obciążone. (§ 1 ust. 7) Strony ustaliły również za poręczenie zobowiązań Zakładu - (...) spółka (...) S.A. z siedzibą w S. zobowiązała się zapłacić prowizję w wysokości 0,20 % wartości ustalonego limitu poręczanych zobowiązań. (§ 2 umowy) W przypadku niespłacenia poręczonego zobowiązania przez Zakład w terminie wymagalności, strony ustaliły, iż datą zawiadomienia spółki - (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. o konieczności spłaty poręczonego zobowiązania w przypadku faktur, których termin wymagalności upłynął między 1 a 15 dniem miesiąca jest 15 dzień miesiąca, natomiast w przypadku faktur, których termin wymagalności upłynął między 16 a 31 dniem miesiąca - ostatni dzień miesiąca, z zastrzeżeniem tym, że wartość kwoty do której zapłacenia zostanie wezwana spółka (...) nie przekroczy w danym miesiącu 1/5 kwoty

wartości limitu poręczanych zobowiązań. (§ 3 ust. 1 umowy) Strony ustaliły, iż Spółka (...) S.A. z siedzibą w Ł. jako poręczyciel spłaci zobowiązanie, o którym mowa w § 1 ust. 1 umowy, powiększone o należne odsetki naliczone od daty wymagalności zobowiązań Zakładu do dnia zapłaty w terminie 45 dni od zawiadomienia, o którym mowa w ustępie 1 paragrafu 3 umowy. (§ 3 ust. 2 umowy) W przypadku spłaty przez Spółkę (...) S.A. z siedzibą w Ł. całości lub części poręczanego zobowiązania, spółka (...) S.A. z siedzibą w Ł. w imieniu Dostawcy – Spółki (...) S.A. z siedzibą w S. zobowiązała się poinformować listem poleconym o dokonanej zapłacie i wstąpieniu jej w prawa zaspokojonego wierzyciela w terminie 3 dni od dokonania zapłaty. (§ 5 ust. 1 umowy) W przypadku spłaty przez Zakład całości lub części poręczanego zobowiązania dokonanej przed zapłatą Spółki, Dostawca powiadomi o tym Spółkę, w terminie 30 dni od otrzymania zapłaty, z wyszczególnieniem na poczet, których zobowiązań została dokonana. (§ 5 ust. 2) Strony wskazały również na możliwość wystąpienia w umowach zawartych między Dostawcą – Spółką (...) S.A. z siedzibą w S. a Zakładami o których mowa w załączniku numer 1 do umowy umownych zakazów cesji oraz zawierania poręczenia za wierzyciela. Niemniej jednak wskazały, iż celem stron tej umowy jest zarządzanie płynnością finansową oraz zwiększenie bezpieczeństwa obrotu (...) S.A. z siedzibą w S. z Zakładami. (§ 6 ust. 1 i 3).

Aneks nr (...) do umowy o współpracy w zakresie zarządzania płynnością, zawartym w dniu 02 maja 2013 roku, dokonano zmiany umowy z dnia 29 czerwca 2012 roku co do paragrafu 1 punktu 4 umowy, wskazując, iż poręczenie spółki (...) S.A. z siedzibą w Ł. obejmuje wyłącznie zobowiązania z należności głównych wraz z odsetkami Zakładów powstałe z usług do kwoty 31.019.000,00 zł. Na mocy aneksu z dnia 02 maja 2013 roku zmianie uległ również wykaz zakładów, objętych załącznikiem numer 1 do umowy. Tym samym, strony oznaczyły w punkcie 169 wykazu jako Zakład – Wojewódzki Szpital (...) w S., zaś maksymalny limit poręczenia przyznany na tą jednostkę został określony na kwotę 31.019.000,00 zł, natomiast sposób naliczania odsetek określono jako ustawowy.

Pozwanego Wojewódzki Szpital (...) w S. ze spółką (...) S.A. z siedzibą w S. łączyły dwie umowy zawarte w następstwie wyboru pozwanego Wojewódzkiego Szpitala (...) w S. oferty Spółki (...) S.A. z siedzibą w S. w przetargu nieograniczonym w trybie przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 roku, Nr 113, poz. 759, z późn. zm.)

Na mocy umowy zawartej w dniu 12 lipca 2012 roku Spółka (...) S.A. z siedzibą w S. sprzedała pozwanemu towar w postaci leków według nazw handlowych, zaś na mocy umowy zawartej w dniu 05 sierpnia 2013 roku spółka (...) S.A. z siedzibą w S. sprzedała pozwanemu towar w postaci leków, substancji recepturowych oraz płynów do hemodializy według nazw handlowych. Tożsame dla wskazanych umów są m. in. warunki płatności, (za zrealizowanie dostawy towaru Zamawiający – Wojewódzki Szpital (...) w S. zobowiązał się dokonywać płatności przelewem na konto wskazane przez spółkę (...) S.A. z siedzibą w S. w terminie 30 dni od daty dostarczenia faktury) oraz postanowienie przewidujące zakaz przeniesienia bez zgody Wojewódzkiego Szpitala (...) w S. wierzyciela przysługującej spółce (...) S.A. z siedzibą w S. wobec Wojewódzkiego Szpitala (...) w S. z tytułu zawartych umów, na osobę trzecią. Spółka (...) S.A. z siedzibą w S. bez zgody Wojewódzkiego Szpitala (...) w S. nie mogła też zawrzeć umowy z osobą trzecią o przejęcie długu Wojewódzkiego Szpitala (...) w S. wobec spółki (...) S.A. z siedzibą w S..

Pismem z dnia 05 grudnia 2013 roku oraz 27 września 2013 roku Spółka (...) S.A. z siedzibą w Ł. uzyskała od Spółki (...) S.A. z siedzibą w S. zestawienie faktur poręczonych m.in. o numerach: (...) z dnia 01 sierpnia 2013 roku, (...) z dnia 06 sierpnia 2013 roku, (...) z dnia 09 sierpnia 2013 roku, (...) z dnia 09 sierpnia 2013 roku, (...) z dnia 12 sierpnia 2013 roku, (...) z dnia 12 sierpnia 2013 roku, (...) z dnia 13 sierpnia 2013 roku, (...) z dnia 13 sierpnia 2013 roku, (...) z dnia 30 sierpnia 2013 roku, (...) z dnia 30 sierpnia 2013 roku, a nadto faktury o numerach: (...) z dnia 02 października 2013 roku, (...) z dnia 02 października 2013 roku, (...) z dnia 02 października 2013 roku, (...) z dnia 08 października 2013 roku, (...) z dnia 10 października 2013 roku, (...) z dnia 10 października 2013 roku, (...) z dnia 11 października 2013 roku, (...) z dnia 18 października 2013 roku, (...) z dnia 18 października 2013 roku, (...) z dnia 18 października 2013 roku, (...) z dnia 23 października 2013 roku, (...) z dnia 29 października 2013 roku oraz faktury o numerze (...) z dnia 31 października 2013 roku.

Spółka (...) S. A. poinformowała również pozwanego Wojewódzki Szpital (...) w S. o fakcie poręczenia przez nią wierzyciela przysługującej spółce (...) S.A. z siedzibą w S. wobec pozwanego, powołując się na umowę w zakresie

zarządzania płynnością, a objętych fakturami o numerach: (...) z dnia 01 sierpnia 2013 roku, (...) z dnia 06 sierpnia 2013 roku, (...) z dnia 09 sierpnia 2013 roku, (...) z dnia 09 sierpnia 2013 roku, (...) z dnia 12 sierpnia 2013 roku, (...) z dnia 12 sierpnia 2013 roku, (...) z dnia 13 sierpnia 2013 roku, (...) z dnia 13 sierpnia 2013 roku, (...) z dnia 30 sierpnia 2013 roku, (...) z dnia 30 sierpnia 2013 roku, a także faktur o numerach: (...) z dnia 02 października 2013 roku, (...) z dnia 02 października 2013 roku, (...) z dnia 08 października 2013 roku, (...) z dnia 10 października 2013 roku, (...) z dnia 10 października 2013 roku, (...) z dnia 11 października 2013 roku, (...) z dnia 18 października 2013 roku, (...) z dnia 18 października 2013 roku, (...) z dnia 18 października 2013 roku, (...) z dnia 23 października 2013 roku, (...) z dnia 29 października 2013 roku oraz faktury o numerze (...) z dnia 31 października 2013 roku.

Pismem z dnia 19 grudnia 2013 roku powód poinformował pozwanego Wojewódzki Szpital (...) w S. o fakcie spłaty Spółce (...) S.A. należności objętych fakturami: z dnia 09 września 2013 roku o numerze (...), z dnia 13 września 2013 roku o numerze (...), z dnia 19 września 2013 roku o numerze (...), z dnia 24 września 2013 roku o numerze (...), z dnia 02 października 2013 roku o numerach: (...), (...), (...), z dnia 08 października 2013 roku o numerze (...), z dnia 10 października 2013 roku o numerze (...) i (...) oraz z dnia 11 października 2013 roku o numerze (...) opiewające na łączną kwotę należności głównej 22.439,83 zł. (pismo z dnia 19 grudnia 2013 roku, k. 245-246) Wskazując jednocześnie na fakt przekazania w dniu 19 grudnia 2013 roku przez powoda spółkę (...) S.A. z siedzibą w Ł. na rzecz (...) S.A. z siedzibą w S. kwotę 1.876.594,66 zł, obejmująca również należność w kwocie 22.439,83 zł wobec pozwanego Szpitala (...) w S..

Pismem z dnia 24 stycznia 2014 roku powód wezwał stronę pozwaną Wojewódzki Szpital (...) w S. do zapłaty kwoty 73.564,86 zł oraz należnych odsetek w terminie do dnia 31 stycznia 2014 roku z tytułu braku spłaty na rzecz (...) S.A. z siedzibą w Ł. faktur poręczonych przez niego a niezapłaconych w wykonaniu umów o współpracy w zakresie obsługi wierzycelności i udzielania poręczeń m. in. na mocy umowy zawartej w dniu 29 czerwca 2012 roku.

Pismem z dnia 23 kwietnia 2014 roku powód wezwał stronę pozwaną Wojewódzki Szpital (...) w S. do zapłaty kwoty 103.655,19 zł oraz należnych odsetek w terminie do dnia 30 kwietnia 2014 roku z tytułu braku spłaty na rzecz (...) S.A. z siedzibą w Ł. faktur poręczonych a niezapłaconych w wykonaniu umów o współpracy w zakresie obsługi wierzycelności i udzielania poręczeń m. in. zawartej w dniu 29 czerwca 2012 roku.

W toku postępowania, pozwany Wojewódzki Szpital (...) w S. dokonał spłaty na rachunek spółki (...) S.A. z siedzibą w S. należności, co spowodowało ograniczenie przez powoda żądania pozwu.

Dokonując powyższych ustaleń Sąd Rejonowy uznał, że powództwo jest niezasadne.

Pozwany Wojewódzki Szpital (...) w S. jest samodzielnym publicznym zakładem opieki zdrowotnej w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (Dz. U. z 2011 roku, Nr 112, poz. 654, z późn. zm.), przez co posiada status podmiotu leczniczego. Jak stanowi art. 51 ww. ustawy samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej prowadzi gospodarkę finansową na zasadach określonych w ustawie. Oznacza to, iż jego działalność winna być rozpatrywana z uwzględnieniem przepisów zawartych w ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej, w szczególności w kontekście art. 54 ust. 5 i 6 zgodnie z którym czynność prawna mająca na celu zmianę wierzyciela samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej może nastąpić po wyrażeniu zgody przez podmiot tworzący. Podmiot tworzący wydaje zgodę albo odmawia jej wydania, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia ciągłości udzielania świadczeń zdrowotnych oraz w oparciu o analizę sytuacji finansowej i wynik finansowy samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej za rok poprzedni. Zgodę wydaje się po zasięgnięciu opinii kierownika samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej. Czynność prawna dokonana z naruszeniem ust. 5 jest nieważna.

Okoliczności faktyczne w sprawie nie były sporne pomiędzy stronami. Nie ulega wątpliwości, że pozwanego wiązały ze spółką (...) S.A. z siedzibą w S. dwie umowy, na podstawie których pozwany dokonał zakupy leków i innych towarów leczniczych, w oparciu o przepisy ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych. Z kolei kontrahent pozwanego – spółka (...) S.A. z siedzibą w S. zawarła ze spółką (...) S. A. z umową o współpracy w zakresie

zarządzania płynnością. Powód udzielał kontrahentom pozwanego poręczenia za istniejące i przyszłe zobowiązania pozwanego Szpitala. W umowie oznaczono szczegółowe reguły określenia należności wobec Szpitala i wykonywania umów poręczenia.

Osią sporu w sprawie jest zagadnienie ważności umów poręczenia przyszłych długów pozwanego zawartych przez powoda z jego wierzycielami. Powód opiera swoje żądanie na treści art. 876 § 1 k.c. i 878 § 1 k.c., twierdząc, że zobowiązał się do wykonania zobowiązań do wysokości z góry oznaczonej na wypadek, gdyby dłużnik się z nich nie wywiązał, a ponieważ do takiej sytuacji doszło to wstąpił on z mocy art. 518 § 1 pkt 1 k.c. w prawa zaspokojonego wierzyciela. Decydujące dla rozstrzygnięcia w sprawie jest ustalenie zakresu zastosowania powołanego art. 54 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej.

Sąd rozpoznający sprawę podzielać jako trafne, najnowsze orzecznictwo Sądu Najwyższego w zakresie rozpoznawanej problematyki. Obecnie obowiązuje ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, w której w art. 54 ust. 5 i 6 przyjęto identyczną regulację prawną, jak w art. 53 ust. 6 i 7 poprzednio obowiązującej ustawy o zakładach opieki medycznej. Utrzymano zatem ogólne pojęcie „czynności prawnych mających na celu zmianę wierzyciela samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej”, przewidziano konieczność udzielenia zgody przez organ założycielski (podmiot tworzący z.o.z.) dla skuteczności tego typu czynności, wskazano na skutki braku zgody (w postaci nieważności czynności prawnej), wprowadzono nawet legitymację czynną organu nadzorczego w procesie o ustalenie nieważności omawianej czynności prawnej. W obecnie obowiązującym stanie prawnym, w ocenie Sądu rozpoznającego sprawę istnieją podstawy do uznania za nieważną umowę poręczenia obejmującą należności kontrahentów wobec z.o.z. (dłużnika głównego w rozumieniu art. 876 k.c.).

Nieważne jest poręczenie udzielone za zobowiązania zakładu opieki zdrowotnej bez wymaganej zgody organu założycielskiego tego zakładu (art. 54 art. 5 ustawy o działalności leczniczej). Poręczenie takie może bowiem należeć do grupy „czynności prawnych mających na celu zmianę wierzyciela” w rozumieniu tych przepisów. Powództwo było więc nieuzasadnione w całości, zatem bez wpływu na treść rozstrzygnięcia pozostaje fakt ograniczenia powództwa przez powoda w piśmie procesowym z dnia 31 grudnia 2014 roku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. stosując zasadę odpowiedzialności za wynik sprawy.

Powyższe rozstrzygnięcie apelacją zaskarżył powód w części oddalającej powództwo co do kwoty 2.283 zł obejmującej odsetki od należności głównej oraz odsetek od odsetek. Zaskarżonemu rozstrzygnięciu zarzucono naruszenie przepisów prawa materialnego to jest art. 58 § 1 k.c., art. 405 k.c. oraz naruszenie przepisów prawa procesowego to jest art. 233 § 1 k.p.c., 328 § 2 k.p.c. i 355 § 1 k.p.c. Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o uwzględnienie powództwa w zaskarżonej części wraz z odsetkami od wskazanych w apelacji dat przy stosownej zmianie orzeczenia o kosztach z uwzględnieniem kosztów postępowania apelacyjnego oraz umorzenia postępowania w pozostałym zakresie wobec cofnięcia pozwu.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie jest zasadna i jako taka podlegała oddaleniu.

Zaskarżone orzeczenie zostało wydane w wyniku prawidłowo ustalonego stanu faktycznego, które to ustalenia Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne, jak również w następstwie bezbłędnie zastosowanych przepisów prawa materialnego.

Mimo że powód w pierwszej kolejności podnosi zarzuty zasadzane na naruszeniu przez Sąd I instancji przepisów prawa materialnego, należyte rozpoznanie apelacji wymaga odniesienia się wprzód do zarzutów odnoszących się w istocie z przepisów prawa procesowego. Jest bowiem zrozumiałe, że oceny zasadności zarzutów naruszenia prawa

materialnego można dokonać wówczas, gdy stan faktyczny sprawy stanowiący podstawę rozstrzygnięcia, został prawidłowo ustalony.

Wbrew zapatrywaniom skarżącego, Sąd Rejonowy w niniejszej sprawie przede wszystkim nie naruszył bowiem zasady określonej w art. 233 § 1 k.p.c., zgodnie z którą sąd winien oceniać wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału. Mimo przeciwnych sugestii apelacji, Sąd I Instancji, dokonał wnikliwej i trafnej oceny przedstawionych w sprawie dowodów, w oparciu o którą wyprowadził również słuszne wnioski jurydyczne. A swoje stanowisko przy tym także przekonująco i wyczerpująco uzasadnił. Wobec faktu, że nie jest rzeczą Sądu Odwoławczego powielanie wyводу prawidłowo przedstawionego już przez Sąd Rejonowy, którego argumentację Sąd Okręgowy w całości podziela, w ramach niniejszego uzasadnienia poprzestać należy na odniesieniu się do zarzutów podniesionych przez skarżącego w apelacji.

Za bezzasadny należy uznać zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. W myśl wskazanego przepisu uzasadnienie orzeczenia powinno zawierać: wskazanie podstawy faktycznej, a mianowicie ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej oraz wyjaśnienie podstawy prawnej z przytoczeniem przepisów prawa. Naruszenie przepisu o sposobie uzasadnienia wyroku o tyle może stanowić przyczynę uchylenia orzeczenia, o ile uniemożliwia sądowi wyższej instancji kontrolę, czy prawo materialne i procesowe zostało należycie zastosowane. W badanej sprawie treść uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie zawiera tego typu usterek, które uniemożliwiałyby przeprowadzenie kontroli instancyjnej i rozpoznanie apelacji. Zarzut apelacji w tym zakresie nie znajduje zatem uzasadnienia.

Za chybiony uznać należy także zarzut naruszenia art. 355 § 1 k.p.c. poprzez zaniechanie umorzenia postępowania w zakresie należności głównej wobec cofnięcia pozwu. Przypomnieć w tym miejscu wypada, że powód cofnął pozew bez zrzeczenia się roszczenia. Skuteczność tej czynności procesowej uzależniona jest od zgody pozwanego, co wprost wynika z treści art. 203 k.p.c. Pozwany takiej zgody nie wyraził, o czym świadczy jego ostateczne stanowisko w sprawie, w którym żądał oddalenia powództwa. Brak zgody pozwanego na cofnięcie pozwu oznacza, że postępowanie będzie nadal prowadzone tak, jakby do takiego cofnięcia nie doszło. W konsekwencji brak było podstaw do umorzenia postępowania w zakresie nieskutecznie cofniętego powództwa.

Nietrafny jest zarzut skarżącego naruszenia przez Sąd Rejonowy 58 § 1 k.c. w związku z art. 54 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej, poprzez jego zastosowanie i przyjęcie, iż umowa zawarta między powodem a (...) S.A. z siedzibą w S. jest czynnością prawną mającą na celu zmianę wierzyciela. Wskazany art. 54 ust. 5 i 6 ustawy o działalności leczniczej (dalej: ustawy) był przedmiotem wykładni w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W wyroku z dnia 6 czerwca 2014 roku (sygn. akt I CSK 428/13) Sąd Najwyższy wyjaśnił, iż na gruncie obowiązującej ustawy o działalności leczniczej istnieją podstawy do uznania za nieważną umowy poręczenia obejmującą należności kontrahentów wobec Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej (dalej: s.p.z.o.z.). Sąd Najwyższy wskazał, iż podstawowe znaczenie ma cel i charakter regulacji prawnej zawartej w art. 54 ust. 5 i 6 wskazanej ustawy. Przewidziano w niej zakaz dokonywania czynności prawnych prowadzących do zmiany wierzyciela s.p.z.o.z. bez zgody podmiotu tworzącego i to w interesie ogólnym, a nie tylko w interesie samej jednostki leczniczej. Świadczą o tym wskazane w ustawie przesłanki udzielenia (odmowy) wyrażenia zgody (konieczność zapewnienia ciągłości udzielenia świadczeń zdrowotnych, analiza finansowa i wynik finansowy s.p.z.o.z. za rok poprzedni), czas udzielenia zgody (ex ante, nie ex post), procedura jej udzielania (opinia kierownika s.p.z.o.z., tym samym też możliwość selekcji ewentualnych poręczycieli), a także przyznanie legitymacji czynnej podmiotowi tworzącemu w procesie o stwierdzenie nieważności czynności prowadzącej do zmiany wierzyciela. Zgoda podmiotu tworzącego stanowi tu niewątpliwie wyraz wstępnej kontroli finansowej s.p.z.o.z. i możliwości sprawnego wykonywania usług medycznych przez te podmioty, a nie tylko zwykłą, formalno-prawną przesłankę skuteczności czynności prawnej wierzyciela s.p.z.o.z. Reglamentacyjny charakter omawianej regulacji potwierdza także przyjęcie kategorycznej sankcji w postaci nieważności czynności prawnej, dokonanej bez zgody podmiotu tworzącego. Art. 54 ust. 6 ustawy mówi o każdej czynności prawnej mającej na celu zmianę wierzyciela. Celem ustawodawcy była zatem eliminacja każdej sytuacji w której w wyniku określonej czynności prawnej pojawi się nowy (inny) wierzyciel s.p.z.o.z., dochodzący należności wynikającej z pierwotnie zawartej umowy. Sąd Najwyższy argumentował nadto, iż należy także brać pod uwagę ratio

legis art. 54 ust. 5 i 6 ustawy. Przepis ten ma zapobiec narastaniu zadłużenia poszczególnych s.p.z.o.z., co stanowi z reguły efekt komercyjnego obrotu wierzytelnościami niezależnie od przyjętej in concreto formuły prawnej takiego obrotu i etapu uzyskiwania wspomnianego efektu (np. bezpośrednio - po dokonaniu cesji wierzytelności, zawarcia umowy faktoringowej lub tylko pośrednio - w wyniku zawarcia umowy poręczenia i po jej wykonaniu uzyskanie przez poręczyciela prawnego statusu subrogowanego wierzyciela s.p.z.o.z.). Zakłady opieki zdrowotnej mają bowiem do spełnienia funkcje lecznicze w interesie ogólnym, a ich uczestniczenie w obrocie prawnym (zawieranie umów dostawy, sprzedaży sprzętu medycznego, korzystania z usług innych podmiotów) powinny sprzyjać niezakłóconemu wypełnianiu tych funkcji.

Sąd Odwoławczy w pełni podziela zaprezentowane stanowisko Sądu Najwyższego. W niniejszej sprawie należy tym samym uznać umowę zawartą przez powoda z (...) S.A. z siedzibą w S. za czynność prawną należącą do grupy czynności określonych w art. 54 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej. Nie można kwestionować tego, że u podstaw udzielenia poręczenia leży, oczywiście, stworzenie przede wszystkim stanu zabezpieczenia. Ustalenia faktyczne dokonane w danej sprawie wskazują na komercyjny charakter standardowych „umów o współpracy w zakresie obsługi wierzytelności i udzielania poręczeń” i jednocześnie na inne (dalsze) jeszcze cele ekonomiczno-prawne powiązane z poręczeniem strony powodowej. Poręczenie obejmujące zobowiązania s.p.z.o.z. udzielane było przez przedsiębiorcę działającego na tzw. rynku wierzytelności, odpłatnie, odsetki za opóźnienie ze spłaceniem należności subrogacyjnej stanowią dodatkowy dochód poręczyciela, a poręczeniem obejmowano zawsze tzw. pewne wierzytelności (m.in. bezsporne, nieprzedawnione, nieobciążone żadnym prawem, nieobjęte żadnym postępowaniem upadłościowym i egzekucyjnym). Jeżeli jeszcze weźmie się pod uwagę i to, że poręczeniem nie są obejmowane wierzytelności s.p.z.o.z., które „nie podlegają potrąceniu ani innym zarzutom dopuszczalnym do podniesienia przez dłużnika, w szczególności w trybie art. 513 k.c.” (§ 1 pkt 8 „umowy o współpracę”, k. 23), to nie ma wątpliwości co do tego, iż poręczyciel - przedsiębiorca liczył przede wszystkim na nabycie spłaconej wierzytelności (art. 518 § 1 pkt 1 k.c.) i nie był zainteresowany podejmowaniem żadnej obrony przed roszczeniem zgłoszonym przez wierzyciela s.p.z.o.z. (art. 883 k.c.), a nabytą w wyniku spłaty wierzytelność (art. 518 § 2 k.c.) mógł taktować jako określoną inwestycję kapitałową. Oznacza to, że poręczenie takiego przedsiębiorcy udzielone zostało przede wszystkim w interesie ekonomicznym poręczyciela, zmierzającego do uzyskania prawnego statusu wierzyciela wobec s.p.z.o.z. na podstawie przepisów o subrogacji. Zasadniczy, typowy cel poręczenia w postaci stworzenia stanu zabezpieczenia dla wierzyciela s.p.z.o.z. schodzi tu wyraźnie na plan dalszy. Takiej „komercjalizacji” poręczenia sprzyja dodatkowo obecna konstrukcja umowy poręczenia, która nie wymaga zgody dłużnika głównego (s.p.z.o.z.) dla skuteczności tej umowy, mogłaby być ona zawarta nawet wbrew woli tego dłużnika. W konsekwencji należy stwierdzić, że nieważne jest poręczenie udzielone za zobowiązania zakładu opieki zdrowotnej bez wymaganej zgody podmiotu tworzącego tego zakładu (art. 54 art. 5 ustawy o działalności leczniczej). Poręczenie takie może bowiem należeć do grupy „czynności prawnych mających na celu zmianę wierzyciela” w rozumieniu tego przepisu. Tym samym zarzut apelującego naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 54 ust. 5 i 6 ustawy o działalności leczniczej jest nietrafny.

Niezrozumiałą jest zarzut naruszenia art. 405 k.c. poprzez jego niezastosowanie. Po pierwsze wskazane w pozwie okoliczności faktyczne stanowiące granice rozpoznania sprawy w żadnym zakresie nie odnoszą się do bezpodstawnego wzbogacenia. Po drugie zaś w sytuacji, gdy pozwany dokonał zapłaty za dostarczone leki swojemu dostawcy nie sposób dociec kto miałby być wzbogacony kosztem powoda.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c.

Mając na względzie wynik niniejszego postępowania, o kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy rozstrzygnął w oparciu o zasadę wyrażoną w art. 98 § 1 i 3 k.p.c.. Na koszty poniesione przez pozwanego w postępowaniu apelacyjnym złożyło się wynagrodzenie jej pełnomocnika, ustalone w oparciu o § 2 ust. 1 i 2, § 6 pkt 3 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 2013.461).